

АВТОРИ

АРТЕМОВА Людмила Вікторівна – наукова співробітниця Національного заповідника «Глухів».

БАКАЛЕЦЬ Олексій Андрійович – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

БЕЛЬКО Олег Олександрович – кандидат історичних наук, науковий співробітник наукового відділу виставок Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному; молодший науковий співробітник відділу керамології новітнього часу Інституту керамології – відділення Інституту народознавства Національної академії наук України; завідувач редакційно-видавничого відділу Полтавської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. Котляревського; викладач вищої категорії Полтавського музичного училища ім. М. Лисенка.

БЕЛАШОВ Валерій Іванович – доцент кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

БОЛТАНЮК Петро Анатолійович – магістр історії, завідувач сектору «Музей старожитностей» Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника.

БУДЗАР Марина Михайлівна – кандидатка історичних наук, доцентка кафедри історії України Київського університету ім. Б. Грінченка.

ВАНЖУЛА Олена Миколаївна – старша наукова співробітниця Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній».

ВЕЧЕРСЬКИЙ Віктор Васильович – кандидат архітектури, начальник відділу архітектурної та містобудівної спадщини Інституту культурної спадщини.

ВОЙТОВИЧ Марія Миколаївна – молодша наукова співробітниця Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича Національної академії наук України.

ВОРОБЕЙ Ніна Федорівна – аспірантка Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін ім. О. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т. Шевченка.

ГАЛЬ Богдан Олександрович – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії та політичної теорії Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

ГЕРАСЬКО Марина Олександрівна – кандидатка історичних наук, солдатка 58-ї окремої мотопіхотної бригади ім. гетьмана І. Виговського.

ГОРОХ Микола Володимирович – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Чернігівського історичного музею ім. В. Тарновського.

ГРИЦЕНКО Андрій Петрович – кандидат педагогічних наук, докторант Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова, старший викладач Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

ГРІНЧЕНКО Віктор Григорович – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України Центрально-українського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка.

ДЕЙНЕКО Сергій Миколайович – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Комунального закладу «Харківський історичний музей ім. М. Сумцова».

ДЕМИДЕНКО Надія Михайлівна – кандидатка історичних наук, завідувачка кафедри, старша наукова співробітниця Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ.

ДМИТРЕНКО Наталія Михайлівна – кандидатка історичних наук, заступниця директора з наукової роботи Ніжинського краєзнавчого музею ім. І. Спаського.

ДОЦЕНКО Алла Володимирівна – заступниця генерального директора з наукової і культурно-просвітницької роботи Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній».

ЄСЮНІН Сергій Миколайович – кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник Хмельницького обласного краєзнавчого музею.

ЗАЙЦЕВА Вікторія Олександрівна – старша наукова співробітниця Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

ЗУБАР Михайло Віталійович – завідувач науково-дослідного відділу виставкових проєктів, видавничої справи, дитячих музейних програм і зав'язків з громадськістю Національного музею Тараса Шевченка.

ІВАНЧЕНКО Леся Антонівна – кандидатка історичних наук, завідувачка науково-дослідного відділу Музею книги і друкарства України.

КАЗЬМИРЧУК Григорій Дмитрович – доктор історичних наук, професор Київського національного університету ім. Т. Шевченка.

КАЗЬМИРЧУК Марія Григорівна – докторка історичних наук, доцентка кафедри етнології та краєзнавства Київського національного університету ім. Т. Шевченка.

КИРИЄВСЬКИЙ В'ячеслав Дмитрович – краєзнавець, м. Шостка.

КЛЮЄВ Андрій Миколайович – магістр історії, м. Глухів.

КОВАЛЬОВ Олександр Єгорович – доцент кафедри теорії і методики початкової освіти Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

КОВАЛЕНКО Юрій Олександрович – завідувач науково-дослідного відділу Національного заповідника «Глухів».

КОНДРАТЕНКО Наталія Григорівна – завідувачка сектору науково-дослідного відділу фондів Полтавського краєзнавчого музею ім. В. Кричевського.

КОНДРАТЕНКО Тамара Костянтинівна – головна зберігачка фондів Полтавського краєзнавчого музею ім. В. Кричевського.

КОТЕЛЬНИЦЬКИЙ Назар Анатолійович – кандидат історичних наук, член-кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи Російської академії наук.

КРАСНІКОВА Оксана Миколаївна – кандидатка економічних наук, доцентка кафедри фінансів і кредиту Полтавської державної аграрної академії.

КРИЖАНІВСЬКИЙ Віталій Михайлович – кандидат історичних наук, старший викладач Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

КУЖЕЛЬНА Олена Валеріївна – начальниця організаційного відділу виконавчого апарату Шосткинської районної ради.

КУРОК Олександр Іванович – доктор історичних наук, професор, ректор Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

ЛЄБЕДЄВА Юлія Олександрівна – кандидатка історичних наук, старша наукова співробітниця Науково-дослідного інституту українознавства.

ЛИКОВА Оксана Григорівна – наукова співробітниця відділу сучасної художньої кераміки Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному.

ЛИМАР Олександр Сергійович – науковий співробітник Полтавського краєзнавчого музею ім. В. Кричевського.

ЛІТВІНЧУК Дмитро Валерійович – молодший науковий співробітник Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

МАТВІЄНКО Дар'я Михайлівна – аспірантка кафедри історії України Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін ім. О. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т. Шевченка.

МАХОТА Олена Олегівна – молодша наукова співробітниця Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

МЕЗЕНЦЕВ Володимир Ігоревич – кандидат історичних наук (еквівалент Ph. D.), науковий співробітник Канадського Інституту Українських Студій (м. Торонто, Канада), виконавчий директор Батуринського українсько-канадського археологічного проекту від канадської сторони та співкерівник розкопок у Батурині.

МИЦИК Юрій Андрійович – доктор історичних наук, професор, головний науковий співробітник Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського Національної академії наук України.

МІРОШНИЧЕНКО Надія Олександрівна – кандидатка педагогічних наук, учена секретарка Національного заповідника «Глухів».

МІРОШНИЧЕНКО Олександр Миколайович – науковий співробітник Національного заповідника «Глухів».

МОЛОЧКОВА Надія Миколаївна – кандидатка технічних наук, провідна наукова співробітниця Національного заповідника «Софія Київська».

МОШИК Ірина Вікторівна – кандидатка історичних наук, генеральна директорка Національного заповідника «Глухів».

НАЗАРОВА Віра Валеріївна – генеалогиня, засновниця сайту «Вихованцям глухівських гімназій присвячується...», співзасновниця генеалогічного порталу «Єврейські корні».

НЕПОТЕНКО Інна Василівна – кандидатка історичних наук, молодша наукова співробітниця відділу музейної та науково-фондової діяльності Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній».

НЕТРЕБА Анна Ігорівна – адвокатка, юрисконсультка Державного підприємства «Ніжинський комбінат хлібопродуктів», аспірантка Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя.

НІЩУК Лариса Олексіївна – старша наукова співробітниця Національного заповідника «Софія Київська».

ОЛЬГОВСЬКИЙ Сергій Якович – кандидат історичних наук, професор кафедри музеєзнавства Київського національного університету культури і мистецтв.

ОСАДЧИЙ Євген Миколайович – кандидат історичних наук, керівник групи охорони історико-культурної спадщини при управлінні культури Сумської обласної державної адміністрації.

ПЕФТИЦЬ Дмитро Миколайович – старший науковий співробітник Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

ПЛАСТУН Олег Вікторович – молодший науковий співробітник Краєзнавчого музею Кролевецької міської ради.

ПОДОЛЯКА Надія Степанівна – кандидатка наук із соціальних комунікацій, доцентка кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету ім. Б. Грінченка.

ПРИШЛЯК Оксана Богданівна – молодша наукова співробітниця Національного заповідника «Замки Тернопілля».
ПРОХВАТІЛО Роман Вікторович – завідувач сектору науково-дослідного експозиційного відділу виставкової роботи Полтавського краєзнавчого музею ім. В. Кричевського.

ПРОЦЕНКО Леонід Григорович – інженер-налащик Акціонерного товариства «Об'єднана двигунобудівна корпорація «Салют».

П'ЯТАЧЕНКО Сергій Васильович – кандидат філологічних наук, доцент кафедри зарубіжної літератури Сумського державного педагогічного університету ім. А. Макаренка.

РЕВЕГА Наталія Миколаївна – старша наукова співробітниця науково-дослідного відділу історичного краєзнавства Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав».

РИБАЛКА Валентин Григорович – науковий співробітник Музею «Пам'ять єврейського народу та Голокост в Україні».

РОЖКОВА Людмила Іванівна – кандидатка історичних наук, доцентка Сумського національного аграрного університету.

РОЙ Світлана Вікторівна – наукова співробітниця відділу фондів Ніжинського краєзнавчого музею ім. І. Спаського.

РОМАНЧЕНКО Олександр Дмитрович – начальник наукового відділу моніторингу та оренди нерухомих пам'яток Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

СИТИЙ Юрій Миколайович – старший науковий співробітник Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т. Шевченка.

СНАГОЩЕНКО Валентина Володимирівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету ім. А. Макаренка.

СТАРЕНЬКИЙ Ігор Олександрович – кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника.

СУЛИМА Оксана Сергіївна – завідувачка сектору науково-дослідного відділу фондів Полтавського краєзнавчого музею ім. В. Кричевського.

ТАРАСЕНКО Інна Юріївна – кандидатка історичних наук, наукова співробітниця Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського Національної академії наук України.

ТИЩЕНКО Костянтин Миколайович – доктор філологічних наук, професор кафедри мов і літератур Близького та Середнього Сходу Київського національного університету ім. Т. Шевченка.

ТОВСТОЛЯК Надія Миколаївна – кандидатка історичних наук, доцентка кафедри історії України та правознавства факультету географії, туризму та історії Криворізького державного педагогічного університету.

ТОКАРЕВ Сергій Анатолійович – кандидат історичних наук, доцент кафедри археології, етнології та краєзнавчо-туристичної роботи Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т. Шевченка.

ТРАВКІНА Ольга Іванівна – кандидатка історичних наук, завідувачка відділу музейної та науково-фондової діяльності Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній».

ТРОЦЬКА Валентина Іванівна – старша наукова співробітниця науково-дослідного відділу археологічної кераміки Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному.

ТЮЛЬПА Світлана Петрівна – аспірантка кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

ХАРКОВЕНКО Роман Володимирович – кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник Українського державного інституту культурної спадщини.

ХОДАК Ірина Олександрівна – кандидатка мистецтвознавства, наукова співробітниця Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського Національної академії наук України.

ЧЕРЕВКО Ірина Анатоліївна – кандидатка геологічних наук, завідувачка наукового сектору моніторингу нерухомих пам'яток Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

ЧЕРНЯКОВА Яна Володимирівна – наукова співробітниця Національного заповідника «Глухів».

ЧУРОЧКІН Олександр Анатолійович – протоієрей, кандидат богослов'я, науковий співробітник Державного історико-культурного заповідника у м. Путивлі, Благодійний церков Путивльського округу, настоятель парафії Різдва Богородиці с. Нова Слобода та Миколаївської с. Яцине Путивльського р-ну.

ШИШКІНА Юлія Андріївна – молодша наукова співробітниця Національного заповідника «Глухів».

ЯКИМЕНКО Микола Андрійович – доктор історичних наук, професор кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавської державної аграрної академії.

ЯНЕНКО Анна Сергіївна – кандидатка історичних наук, провідна наукова співробітниця науково-дослідного відділу історії та археології Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

ЯКОБЧУК Надія Олександрівна – кандидатка історичних наук, провідна наукова співробітниця Національного музею історії України у Другій світовій війні.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

СІВЕРЩИНА В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Випуск 13

Технічний редактор – *В.В. Ісаєв*
Дизайн обкладинки – *Ю.В. Москаленко*
Комп'ютерне складання – *В.В. Ісаєв*
Коректура – *С.П. Жукова, Л.В. Артемова*

Редакційна колегія збірника залишає за собою право на стилістичне, лексичне, орфографічне та пунктуаційне редагування матеріалів.

Надані авторами рукописи не рецензуються і не повертаються.

Листування з авторами на сторінках збірки не ведеться.

За достовірність фактів, посилань, приміток, коментарів відповідає автор (автори) публікації.

Редакція не завжди поділяє точку зору автора (авторів) публікацій.

Підписано до друку 10.03.2020 р.

Формат 60×84/8.

Ум. друк. арк. 46.5. Обл.-вид. арк. 56.1.

Наклад 100 прим. Зам. № 1826.

Видавець

Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК
(Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 2429 від 07.02.2006 р.);
вул. Лаврська, 9, корп. 19, м. Київ, 01015, Україна;
тел.: +380 (44) 2807879; e-mail: m-center@ukr.net

Виготовлювач

ПП. Лисенко М.М.

м. Ніжин, вул. Шевченка, 20

тел./факс: +380-4631-90995; e-mail: milanik@land.ru

УДК 94(477.5)+908(477.5)